

Anmeldelser

Tips om medisinsk litteratur, andre bøker, filmer og elektroniske medier som bør anmeldes, sendes tidsskriftet@legeforeningen.no

Korleis er det å vere fattig i Noreg?

Kjell Underlid

Fattigdommens psykologi

264 s, tab. Oslo: Det Norske Samlaget, 2005.

Pris NOK 328

ISBN 82-521-6363-7

Kjell Underlid, professor i psykologi ved Høgskolen i Bergen, har skrive ei viktig bok om eit forsømt emne – fattigdommens psykologi. Boka byggjer på intervju av 25 langtidsmottakarar av økonomisk sosialhjelp utan ruspro-

blem, eit utval frå eit sosialkontor i Bergen. Forfattaren går først og fremst inn på opplevingane av fattigdom, men også på livshistorier, oppfatningar av årsakene til fattigdommen og konsekvensar av å vere fattig.

Opplevingane er grundig gjengjeve. Dei vert så plasserte inn i psykologisk teori og utgjør dermed det som tittelen varslar, ein fattigdommens psykologi. For å vise sin eigen ståstad startar forfattaren med fattigdom i historia og i skjønnlitteraturen.

Den materielle deprivasjonen er utgangspunktet, men det er kjenslene ved deprivasjon som fengslar både forfattar og lesarar mest. Aggresjon, angst, depresjon og skam finst i ulikt mon og er i hovudsak forståeleg ut frå livshistoria og den aktuelle situasjonen. Kjenslene kan best forklarast med behovsteoriane i motivasjonspsykologien. Tryggleik, autonomi, vørndnad og sjølvvørndnad er dei viktigaste omgrepa ved fattigdommen i det velståande Noreg, der dei fysiologiske behova grovt sett er dekte. Men for oss legar er det verdt å merke seg at om lag ein av ti sosialklientar går svoltne til sengs minst to dagar i veka.

Vi legar treffer relativt mange sosialklientar. Underlid har ikkje spurt om korleis dei 25 ser på oss. Derimot har dei sterke og for det meste negative kjensler overfor dei tilsette på sosialkontora. Det verste er mangel på interesse og vørndnad. Dei opplever at mange ikkje ser på sosialklientane som menneskje. Vonleg har dei eit betre inntrykk av oss legar.

For legar er det såleis mykje å lære av denne boka, som er den første i sitt slag hos oss. Likevel passar ho nok aller best for

høgskulestudentar. Grunnen er at boka inneheld mykje allmenn psykologisk teori og dermed har preg av lærebok. Men ein kan godt lese delar. Det vil eg rå mange legar å gjere, for dei fattige pasientane våre fortener ekstra mykje merksemd.

Bjørgulf Claussen

Institutt for allmenn- og samfunnsmedisin
Universitetet i Oslo

Godt om mestring av angst og panikk

Espen Hougaard

Angst – mestring av angst og panikk

140 s, tab, ill. Vollen: Tell forlag, 2004.

Pris NOK 220

ISBN 82-7522-228-1

Den danske psykologen Espen Hougaard har bidratt med flere gode bøker om psykoterapi og angst. Nå foreligger i norsk oversettelse *Angst – mestring av angst og panikk*. Boken retter seg mot fagfolk, pasienter og andre interesserte. Boken

har siden 1997 vært brukt av pasienter i behandling ved Psykologisk institutt i Århus.

Leseren får gjennom seks kapitler en innføring i skillet mellom normal og patologisk angst, diagnostikk av angstlidelser og angstlidelsenes etiologi og behandling. Man finner i tillegg en referanseliste med kommentarer, de diagnostiske kriteriene for angstlidelsene (ICD-10 og DSM-IV) og åtte mye brukte selvregreringsskjemaer for pasienter til kopiering.

Boken er velskrevet, kort og krever ingen spesielle forkunnskaper. Den gir en god innføring i den kognitive atferdsterapeutiske modellen for forståelse og behandling av angstlidelser. Medikamentell behandling beskrives også kort. Boken anbefales som en innføring i feltet til alle som behandler mennesker med angstlidelser. Pasienter i behandling, pårørende og andre interesserte vil også ha glede av den.

Bjørn Ravneberg

Kompetansesenteret for angstlidelser
Aker universitetssykehus

Sukker er trøbbel

Dag Viljen Poliszynski, Iver Mysterud

Sukker – en snikende fare

399 s, tab, ill. Oslo: Gyldendal Akademisk,

2004. Pris NOK 299

ISBN 82-05-33259-2

Boken retter seg mot et meget bredt publikum med vekt på lett forståelige og få udefinerte faguttrykk. Den er delt inn 18 kapitler som blant annet omhandler hvorfor vi er glade i alt som er søtt, kroppens behov

for sukker, historisk utvikling, sukker i forhold til poliomyelitt og andre fysiske sykdommer, mental helse, atferdsproblemer og avhengighet. Sukkererstatninger, sukkerforbruket, hva er vi tilpasset å spise og politiske aspekter er også omtalt. Det er lagt liten vekt på god layout og illustrasjoner. Mye av teksten har en rekke referanser som ikke fører den undersøkende leser lenger inn i godt dokumentert materiale.

Det er en utrolig lang liste av sykdommer og lyter som tilskrives bruk av sukker som f.eks. poliomyelitt. Den presentasjonen som gis på side 61 og 62 kan ikke etterprøves i noen skikkelige medisinske artikler i nyere tid og er ett av mange eksempler på at forfatterne ukritisk kjører frem «sannheter» som ikke kan dokumenteres. Det er en rekke eksempler på at udokumenterte påstander omtales med en selvfølgelighet som ikke gir rom for skepsis og saklig tvil. Forfatterne demonstrerer en suveren forakt for hva som skal til av nøye gjennomførte studier over lang tid, med ulike typer metoder og anvendt i ulike sammenhenger for man kan gi spesifikke råd om hvordan man bør innrette sitt kosthold eller andre levevaner. En del av fremstillingene er preget av uklare og forvirrende tankerekke som f.eks. sekvensen om fruktose på side 189–192.

Boken er så uetterrettelig at jeg ikke vil anbefale noen å bruke tid og penger på et produkt som jeg ikke kan forstå at kan utgis på Gyldendal Akademisk. Hvor er fagvurdererne hos Gyldendal?

Christian A. Drevon

Avdeling for ernæringsvitenskap
Universitetet i Oslo